

2:a söndagen e. påsk i nådens år 2022- Åke Malander (ELBK)

Introitus Psalt 23; Ep Hes 34:11-16; Ep 1 Petr 2:21-25; Ev 10:11-16; II Joh 21: 15-25

Kom, du vår käre Herre, Jesus Kristus, kom till oss idag och trösta och upprätta oss, liksom du den gången tröstade och upprättade Petrus och de andra lärjungarna.

Påskan, den stora högtiden är ännu inte förbi. Den här söndagen kallar vi numera även ”tredje söndagen i påsktiden”, vilket strängt taget är en bättre benämning; påskan varar ända till pingst, kan vi med anspelning på en gammal julvisa säga. Så är det för oss, men för apostlarna kändes väl dessa veckor annorlunda. Den stora tiden, vandrigen med Jesus var förbi, den omtumlande påskhögtiden var förbi, men det är ändå inte riktigt så. Det stora är inte förbi, det stora ligger framför. Nu börjar det stora uppdraget, som varar intill Kristi återkomst: ”Gå ut i hela världen och gör alla folk till lärjungar!” Men det övermäktiga uppdraget åtföljdes av ett löfte: ”Se, jag är med er alla dagar intill tidens ände”.

Den här söndagen kallar vi också den Gode Herdens söndag. Jesus säger: ”Jag Är den gode herden.” Men en herde är förstås inte ensam; en herde hör ihop med sina får och lamm, med sin hjord. Vår söndag idag handlar alltså inte bara om herden utan om herden och hans hjord. Han talar ju också om hjorden: ”en hjord och en herde”, eller med andra ord, om Kristus och Kyrkan. Men nu ser vi ett sorgligt faktum när vi blickar ut över världen. Det visar sig att herdarna är av mångahanda slag och att hjorden är en uppsjö av små hjordar, splittrade och söndrade. Ja, vargen har verkligen rivit och skingrat. Och ändå säger Jesus: ”Så ska det bli *en* hjord och *en* herde.”

Predikotexten idag är fortsättningen på förra söndagens, vi läser således **Joh. 21:15-25**.

Jesus hade sagt till dem att gå till Galileen och där befinner vi oss alltså nu. Här möter vi åter Petrus i något av en huvudroll. Han är väl för övrigt den av lärjungarna som vi bäst får lära känna i evangelierna. I centrum för dagens text har vi Jesu tre frågor till Petrus, och dessa bör vi se mot bakgrund av vad som tidigare har hänt mellan Petrus och Herren. Vad finner vi då? Ett bedrövligt fall och en underbar upprättelse! Vi får se hur Petrus är och hur Jesus är. Men Petrus är ju bara *en* av lärjungarna, ja i själva verket får han här stå som representant för dem alla, ja även för oss, för alla lärjungar i alla tider. Såsom det var ställt med hans trofasthet mot Herren Jesus är, så är det ställt med vår trofasthet, sådan Jesus är mot den fallne Petrus, sådan är han mot oss fallna syndare. Petrus historia sådan den rullas upp för oss och kulminerar idag är ett vittnesbörd som ger oss dagens ämne:

Den ende Gode Herden är med sina herdar och sina lärjungar, sin Kyrka

Jesus är själv den Ende Herden

Han är själv denne ende Herde, den Gode Herden, och förser hjorden med herdar efter sitt sinne. Men betoningen: den Gode Herden signalerar ju att det även finns andra slags herdar. Dessa behöver inte nödvändigtvis vara onda herdar, de kan i och för sig ha många goda förtjänster. En skillnad träder dock i dagen, ”när vargen kommer”. När det blir bekännelsetider, när hjorden som bäst har behov av en herde som står upp för tron och bekännelsen, då kompromissar man bort hjorden till ett annat evangelium, överger fåren och flyr, även om han till det yttre står kvar.

Vad ligger det då för förväntan på en god herde? Om vi går till profeten Hesekiel, kapitel 34 (dagens Gt-text), så finner vi att Herren förebär Israels herdar vad de inte har gjort. Med en omvänd bevisföring förstår vi då att det dessa herdar borde ha gjort men inte gjorde, det är vad den Gode Herden gör, det som kännetecknar honom.

De svaga stärker han. Han kommer inte med det ena eller det andra: ”detta och detta och detta måste du om du ska vara en riktig kristen”. Något sådant vore inte att stärka den svage. Tvärtom: ”Ett brutet strå ska han inte krossa, en tynande veke ska han inte släcka.” Vi får inte förledas att tro att i en bekännande församling, där man har vidtagit mått och steg för den rätta tron och bekännelsen, där är väl alla starka och kunniga och frimodiga. Nej mina vänner, Kristi lärjungar är inte en sådan elit. I församlingen är inte alla lika starka – vi är alla lika svaga. Därför säger också den Helige Ande genom aposteln Paulus: ”Den som är svag i tron ska ni ta emot utan att sätta er till doms över hans betänkligheter.”

De sjuka helar han, de sårade förbinder han. Om vi med ”de svaga” i första hand tänker på i tron och i samvetet, så kanske vi med ”de sjuka och sårade” får tänka på det yttre levernet. Men detta ska väl ändå vara klanderfritt och helgat i en kristen församling, tänker kanske någon. Så är det tyvärr inte alls, och det är just därför vi behöver församlingen och herdeomsorgen. Även apostlarna kom till korta när det gäller helgelsen.

Vi kristna är alla syndare och vi faller, ibland grovt, så att det väcker anstöt. Vilken tröst är det då inte att i denna mörka stund att få möta Herdens omsorg, som inte fördömer och förkastar syndaren utan helar och återupprättar. Ja, herdeämbetets stora uppgift är att hela från uppenbara synder, att förlåta och upprätta. Därför, du kristne, hur illa det än må ha gått för dig ska du inte förtvivla och dra dig undan, utan komma till församlingens mitt där nådens medel finns, läkemedlet som helar dig från ditt jämmerliga syndafall. Därför, du kristna församling, ska du ta emot en botfärdig syndare utan att titta snett och se ner på honom som om han inte längre skulle kunna höra till Kristi rike. Jesus har ju dött även för honom!

De fördrivna och förlorade uppsöker och återför han. Förlorade och fördrivna finns det gott om, sådana som i människors ögon ses som utanför, som det inte finns något hopp om. Men ”Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat.” Det är en farlig situation, ja en synd, om vi bara vill se starka, helgade och fromma kristna omkring oss. Kristus tar sig an sjuka och svaga och samlar dem i sin kyrka och församling. Och här gäller: Vad Gud har förklarat för rent, ska vi människor inte hålla för orent. (Tyvärr har nog vi en benägenhet att vilja vända på detta: Vad vi betraktar som orent ska väl även gälla för orent i Guds ögon!) Den Gode Herdens hjord består av syndare, som inte *är* bättre än världens barn men som *har* det bättre, eftersom de lever i syndernas förlåtelse.

Herdeuppgiften är givet av Herren Jesus själv

Den uppståndne Kristus första hälsning går till hans apostlar och särskilt till Petrus. Vad föranleder Jesus att göra så? Ja sådan är han, våra själars rätte herde och biskop; han är **Den Gode Herden**, som söker upp sina vilsegångna får och lamm. ”*Den som kommer till mig honom ska jag sannerligen inte kasta ut.*” Det var inte på grund av Petrus ånger och tårar, utan av sin egen godhet och blotta nåd som Jesus tar sig an honom på detta underbara sätt. Och se här vilken själasörjare Jesus är! Tre gånger förnekade Petrus, tre gånger får han nu betyga sin kärlek till Jesus. Lägg märke till att det är Jesus som leder samtalet här. Tre gånger blir han även återinsatt i sitt ämbete, och nu i vittnets närvaro. Vid fallet på översteprästens gård var inte de övriga apostlarna med, men nu är både Jakob och Johannes och några fler med. Vilken upprättelse! Nu kan det inte längre vara några tvivel för Petrus. All hans synd är förlåten och han är återinsatt både som ett Guds barn och som en Kristi apostel. Vilken kontrast, trolöshet och trofasthet: lärjungen faller, Jesus upprättar. Men att Petrus också skulle ha någon överhöghet över de andra apostlarna det hör vi dock inte ett enda ord av Jesus om här.

Herdarna är själva får i Kristi hjord och kan bara hämtas ur hjorden. Herdeämbetet är dock ett annat än de troendes allmänna prästadöme, det går tillbaka på apostlarnas kallelse. Kvalifikationerna som krävs av den som ska kallas till ämbetet och dess uppgifter är bestämda av Herren själv i Nya testamentet. ”Jag känner mina får och mina får känner mig.” Detta åligger herdarna, att känna den Gode Herden och förmedla hans röst till fåren. Detta är fårens rättighet, att få känna Herdens röst genom sin herde. Och å andra sidan är det fårens skyldighet att lyssna till herderösten, trots att den förmedlas genom en mänsklig herde – och att sortera bort andra röster.

Petrus historia har även en annan sida: Den är en tröst för oss, och den ska vi ha i åtanke i våra egna mörka stunder, när vi ser vårt eget djupa syndafall. Då ska vi veta: ”*Om vårt hjärta fördömer oss, så är Gud större än vårt hjärta och vet allt.*” Det fick Petrus erfara, det har otaliga kristna fått erfara och det får vi erfara. Här möter vi ett talande exempel på att ”där synden blev större där överflödade nåden ännu mer”. Liksom Petrus återvände till lärjungarna, så är vägen för oss, även efter det svåraste syndafall, vägen tillbaka till församlingen, in i dess centrum – där finns avlösningens, syndaförlåtelsens, evangelium. Upprättelsen fanns för Petrus, den finns där för alla syndare, den finns där för dig.

Det kan komma svåra tider för oss i våra församlingar och för hela Kristi Kyrka, men låt oss aldrig söka efter något annat sätt att överleva än detta både enkla och svåra: att förbli vid Kristi ord och ordningar. Det finns nämligen en frestelse som då och då kan dyka upp för en kristen församling. Det är att försöka vara listiga som ormar men samtidigt glömma att vi också ska vara menlösa som duvor. Så låt oss hålla fast vid, ja hänga fast vid löftet, hur det än må gå. Guds Ord och Löfte kan ju aldrig bli om intet. Nu ska vi för all del komma ihåg att det inte alls är givet att Herren handlar med oss såsom vi har tänkt oss, men den saken får vi överlämna åt honom. Han, inte vi, vet alltid vad som är vårt bästa. När vi ser framför oss en god lösning på en svår situation, så kanske Herren istället (i sin allgodhet och allvishet) sänder oss en (kort) tid av provningar – för att stärka vår tro och ge oss mer frimodighet i vår bekännelse. Vi må även betänka att många kristna, genom alla århundradena, har fått besegla sin bekännelse med sitt blod. Det skulle även Petrus få göra, och Herren förbereder honom redan nu på hans kommande martyrdöd.

Slutet på deras samtal är trösterikt. Petrus undrar hur det ska bli med Johannes – och vi undrar hur det ska bli med än det ena och än det andra. Jesu svar blir: detta är inte din sak Petrus – och det är inte vår sak, vad som är Herrens vilja. Jesus avslutar med orden: ”*Följ mig!*” Samma ord till oss får avsluta dagens

betraktelse: Bekymra dig inte över allehanda ting, utan följ mig! Om vi förblir i hans Ord så är vi sanning hans lärjungar. Vi får, ja han säger själv att vi *ska* kasta våra bekymmer på honom, och så får vi tacka och prisa honom för att han är vår Gode Herde, som känner oss alla vid namn och leder oss på rätta vägar för sitt namns skull. Och se, han är med oss alla dagar intill tidens ände.

Men det finns ett frågetecken

Den kristna församlingen består ju av idel syndare, av människor med fel och brister, människor som gärna ser felen hos "dom andra" men ogärna ser sina egna. Till detta kommer att även prästen, herden är en syndare med sina fel och brister. När det i verkligheten är så illa, verkar det då ens möjligt att en församling kan överleva, att endräkten kan bestå? Ett svar väl värt att begrunda får vi i Augsburgska bekännelsens apologi, i stycket om kärleken och lagens uppfyllelse:

"Endräkten kommer nämligen att med nödvändighet upplösas, när biskoparna antingen pålägger folket alltför dryga bördor eller inte tar hänsyn till folkets svaghet. Och söndringar uppstår, när människorna dömer alltför strängt om lärarnas liv eller på grund av några mindre oegentligheter föraktar sina lärare, ty då söker de sig både en annan lära och andra lärare. Däremot bevaras fullkomligheten, d.v.s. felfriheten i kyrkan, då de starka har fördrag med de svaga, då folket överser med vissa brister i lärarnas liv och biskoparna har försyn för folkets svaghet."

Så bevaras det harmoniska förhållandet inom hjorden och mellan hjorden och herden. Då får vi smaka den sötma som David besjunger: "Se, hur gott och ljuvligt det är när bröder bor enigt tillsammans. Det är som den dyrbara oljan på huvudet som flyter ner skägget, ner i Arons skägg, och som flyter ner över linningen på hans kläder. Det är som Hermons dagg, som faller ner på Sions berg. Ty där ger HERREN välsignelse, till evig tid." I församlingens mitt, där Ordet, dopet, avlösningen och altarets sakrament står i centrum, där ger den Gode Herden sin välsignelse, till evig tid. Amen, det är visst och sant.

Hjälp oss, Herre, att i all nöd och svårighet känna igen vår Gode Herde och hålla fast vid honom, följa hans röst och genom honom få ingå i den eviga saligheten. Amen.